

U P U T S T V O
o uslovima i procedurama za akreditiranje izbornih posmatrača
u Bosni i Hercegovini

Sarajevo, april 2010. godine

Na osnovu člana 2.9 stav (1) tačka 2., a u vezi s članom 17.3 i 17.4 Izbornog zakona Bosne i Hercegovine ("Službeni glasnik BiH", br. 23/01, 7/02, 9/02, 20/02, 25/02, 4/04, 20/04, 25/05, 52/05, 65/05, 77/05, 11/06, 24/06, 32/07, 33/08, 37/08 i 32/10), Centralna izborna komisija Bosne i Hercegovine je na 14. sjednici, održanoj 27.4.2010. godine, d o n i j e l a

U P U T S T V O

o uslovima i procedurama za akreditiranje izbornih posmatrača u Bosni i Hercegovini

POGLAVLJE I. UVODNE NAPOMENE

Član 1. (Predmet)

Uputstvom o uslovima i procedurama za akreditiranje izbornih posmatrača u Bosni i Hercegovini (u daljnjem tekstu: Uputstvo) propisuju se: postupak izdavanja, izgled, sadržaj i distribucija akreditacija, te prava i obaveze posmatrača koji posmatraju izborne aktivnosti.

Član 2. (Definicije)

Pojedini izrazi upotrijebljeni u ovom uputstvu imaju sljedeća značenja:

- a) **posmatrač** označava predstavnika političkog subjekta, predstavnika udruženja i međunarodnog posmatrača akreditiranog u skladu s odredbama ovog uputstva za posmatranje izbornih aktivnosti;
- b) **politički subjekt** označava političku stranku, nezavisnog kandidata, koaliciju ili listu nezavisnih kandidata ovjerenu za učešće na izborima u skladu sa Izbornim zakonom BiH. Pod nezavisnim kandidatom u smislu ovog uputstva podrazumijeva se i kandidat kojeg je predložilo udruženje, odnosno drugi registrirani organizirani oblik djelovanja nacionalnih manjina i grupa od najmanje 40 građana koji imaju biračko pravo koji učestvuju na izborima u smislu člana 13.14 Izbornog zakona BiH (u daljnjem tekstu: kandidat s posebne liste kandidata pripadnika nacionalnih manjina);
- c) **udruženje** označava predstavnika nevladine organizacije;
- d) **međunarodni posmatrač** označava predstavnika strane vlade, međunarodne organizacije i međunarodne nevladine organizacije;
- e) **podnosilac zahtjeva** označava međunarodne posmatrače, udruženja, političke subjekte;
- f) **izborna aktivnost** je pojedina radnja izbornog procesa koja označava sjednicu izborne komisije, rad centra za birački spisak, rad biračkog odbora, rad centra za brojanje glasova, rad Glavnog centra za brojanje, ako je formiran, i druge relevantne radnje potrebne za odvijanje izbornog procesa
- g) **organ za provođenje izbora** označava, u smislu ovog uputstva, osim organa za provođenje izbora utvrđenih odredbama Izbornog zakona BiH, i centar za birački spisak, centar za brojanje glasova i Glavni centar za brojanje, ako je formiran;

h) **izborno mjesto** označava mjesto i prostor u kojem organi za provođenje izbora obavljaju izborne aktivnosti;

i) **izborna komisija** označava općinsku izbornu komisiju, gradsku izbornu komisiju i Izbornu komisiju Brčko Distrikta BiH i

j) **osnovna izborna jedinica** označava općinu, Grad Banju Luku, Brčko Distrikt BiH, gradsku izbornu jedinicu Grada Mostara i izborne jedinice gradskog područja Grada Mostara.

Član 3. **(Opći kriteriji za akreditiranje)**

(1) Politički subjekti i udruženja mogu predložiti za posmatrače samo lica koja su državljani BiH i koja su punoljetna.

(2) Akreditirani posmatrač ne može biti lice:

- a) koje je kandidat na predstojećim izborima;
- b) čija je kandidatura na predstojećim izborima odbijena, ili je njegovo ime naknadno skinuto s liste kandidata;
- c) kojem je Centralna izborna komisija BiH izrekla sankciju zabrane rada u biračkom odboru, u Centru za birački spisak ili u izbornom komisiji;
- d) koje je predložio politički subjekt koji nije ovjeren za učešće na izborima;
- e) koje je član biračkog odbora;
- f) koje je u izvršnoj ili zakonodavnoj vlasti u izornoj jedinici za nivo za koju se bira (za općinsko vijeće i za općinskog načelnika na lokalnim izborima, za više nivoe vlasti na općim izborima).

Član 4. **(Rok za podnošenje i rješavanje po zahtjevu)**

(1) Rok za podnošenje zahtjeva za izdavanje akreditacije teče od dana raspisivanja izbora.

(2) Krajnji rok za podnošenje zahtjeva za izdavanje akreditacije je 30 dana prije dana održavanja izbora.

(3) Nadležna izborna komisija će o zahtjevima koji su navedeni u st. (1) i (2) ovog člana odlučiti najkasnije u roku od deset dana od dana podnošenja zahtjeva.

Član 5. **(Izgled i sadržaj akreditacije)**

(1) Akreditacija je pravougaonog oblika i sadržava sljedeće podatke:

- a) u gornjem dijelu:
  - 1) znak Centralne izborne komisije BiH;
- b) u srednjem dijelu:
  - 1) logo izbora;

c) ispod:

- 1) ime i prezime akreditiranog posmatrača,
- 2) datum izdavanja akreditacije i
- 3) potpis ovlaštenog lica koje je izdalo akreditaciju;

d) pored potpisa, u desnom uglu:

- 1) pečat izborne komisije koja izdaje bedž i

e) u gornjem desnom uglu:

- 1) za političke subjekte, upisana oznaka "PS", i pored toga šifra koju je dostavila Centralna izborna komisija BiH,
- 2) za udruženja, upisana oznaka "U", i pored toga broj, počevši od broja 1 i
- 3) za međunarodnog posmatrača, upisana oznaka "MP", i pored toga broj, počevši od broja 1.

(2) Akreditacija za političke subjekte je bijele boje, za udruženja sive, a za međunarodne posmatrače svijetloružičaste boje.

(3) Podaci na akreditaciji štampaju se na jezicima i pismima koji su u službenoj upotrebi u Bosni i Hercegovini.

(4) Na poledini akreditacije ispisan je tekst: "Posmatrač, u toku posmatranja izbornog procesa, neće ometati izborne aktivnosti i poštivat će tajnost glasanja. Za vrijeme posmatranja izbornih aktivnosti, posmatrač će nositi službenu akreditaciju i neće nositi bilo kakva obilježja ili oznake koje ga povezuju s određenom političkom strankom, koalicijom, listom nezavisnih kandidata, nezavisnim kandidatom i kandidatom s posebne liste kandidata pripadnika nacionalnih manjina ."

(5) Tekst iz stava (4) ovog člana je na engleskom jeziku na akreditacijama za međunarodne posmatrače.

POGLAVLJE II. PROCEDURA AKREDITIRANJA POSMATRAČA

Odjeljak A. Posmatrači političkih subjekata

Član 6.

(Zahtjev za izdavanje akreditacije)

(1) Zahtjev za akreditiranje posmatrača za posmatranje rada Centralne izborne komisije Bosne i Hercegovine (u daljnjem tekstu: Centralna izborna komisija BiH) i rada Glavnog centra za brojanje predstavnici političkih subjekata podnose Centralnoj izornoj komisiji BiH. Zahtjev za akreditiranje posmatrača za posmatranje rada izborne komisije, Centra za birački spisak i rada na biračkom mjestu i drugim izbornim mjestima predstavnici političkih subjekata podnose izornoj komisiji u osnovnoj izornoj jedinici unutar izborne jedinice za koju se kandidiraju.

(2) Zahtjev za akreditiranje koji politički subjekt podnese Centralnoj izornoj komisiji BiH smatrat će se važećim samo ako su ga potpisala lica koja su u prijavi za ovjeru za učešće na izborima navedena kao lica ovlaštena za zastupanje i čiji je potpis deponiran kod Centralne izborne komisije BiH.

(3) Centralna izborna komisija BiH će svu komunikaciju s političkim subjektima ostvarivati isključivo preko sjedišta političke stranke, koalicije, nezavisnog kandidata ili liste nezavisnih kandidata ili preko lica ovlaštenog za zastupanje pred Centralnom izbornom komisijom BiH.

(4) Zahtjev za akreditiranje koji politički subjekt podnese izornoj komisiji u osnovnoj izornoj jedinici unutar izborne jedinice za koju se kandidira smatrat će se važećim ako su ga potpisala lica koja su u prijavi za ovjeru za učešće na izborima navedena kao lica ovlaštena za zastupanje i čiji je potpis deponiran kod Centralne izborne komisije BiH ili izborne komisije

(4) Uz zahtjev iz stava (1) ovog člana, politički subjekt dostavlja i kontakt podatke (adresa, broj telefona, faksa i e-mail).

(5) Obrazac zahtjeva za izdavanje akreditacije političkim subjektima i obrazac pravila ponašanja i izjava o poštivanju tajnosti glasanja bit će dostupni u Centralnoj izornoj komisiji BiH i u izbornim komisijama.

(6) Uz zahtjev iz stava (2) ovog člana, politički subjekt popunit će listu predloženih posmatrača koja sadrži ime i prezime, broj važeće lične karte i jedinstveni matični broj posmatrača te obrazac pravila ponašanja i izjavu o poštivanju tajnosti glasanja svakog predloženog posmatrača.

(7) Politička stranka ili nezavisni kandidat koji su ovjereni za izbore kao kolicija ili kao lista nezavisnih kandidata na listi predloženih posmatrača mogu predložiti samo predstavnike koalicije, odnosno predstavnike liste nezavisnih kandidata.

Član 7. (Nadležnost)

(1) Izborna komisija akreditira posmatrače za posmatranje rada izborne komisije, centara za birački spisak, biračkih mjesta i drugih izbornih mjesta u svojoj osnovnoj izornoj jedinici.

(2) Centralna izborna komisija BiH akreditira posmatrače za posmatranje rada Centralne izborne komisije BiH i rada u Glavnom centru za brojanje.

Član 8. (Prijedlozi za akreditiranje)

Politički subjekti mogu predložiti svoje predstavnike za posmatrače samo u osnovnim izbornim jedinicama koje pripadaju izbornim jedinicama za koje se kandidiraju, kao i za posmatrače u diplomatko-konzularnim predstavništvima Bosne i Hercegovine.

Član 9. (Procedura akreditiranja)

(1) Centralna izborna komisija BiH distribuira zahtjeve za izdavanje akreditacija u glavna sjedišta svakog političkog subjekta.

(2) Ispunjene zahtjeve za izdavanje akreditacija politički subjekti dostavljaju Centralnoj izornoj komisiji BiH i izbornim komisijama.

(3) Nakon prijema zahtjeva, Centralna izborna komisija BiH i izborna komisija provjeravaju da li je politički subjekt ovjeren za učešće na izborima u izornoj jedinici kojoj pripada osnovna izborna jedinica za koju su predložili svoje posmatrače.

(4) Provjera iz stava (3) ovog člana vrši se na osnovu liste političkih subjekata koji su ovjereni u izornoj jedinici kojoj pripada osnovna izborno jedinica za koju su politički subjekti predložili svoje posmatrače, koju je dostavila Centralna izborno komisija BiH.

(5) Centralna izborno komisija BiH i izborno komisija potpisuju i ovjeravaju zahtjev za izdavanje akreditacije i zadržavaju originalni primjerak zahtjeva i obrazac pravila ponašanja i izjave o poštivanju tajnosti glasanja. Kopija zahtjeva i obrazac pravila ponašanja i izjava o poštivanju tajnosti glasanja dostavlja se političkom subjektu kao podnosiocu zahtjeva. Kopija zahtjeva za izdavanje akreditacije dostavlja se Centralnoj izbornoj komisiji BiH. Lista akreditiranih posmatrača dostavlja se na sva biračka mjesta u osnovnoj izbornoj jedinici na koju se zahtjev odnosi. Posmatrač je dužan, uz akreditaciju, sa sobom nositi i kopiju obrasca pravila ponašanja i izjave o poštivanju tajnosti glasanja.

(6) Na zahtjev organa za provođenje izbora akreditirani posmatrač dužan je predložiti obrazac pravila ponašanja i izjavu o poštivanju tajnosti glasanja.

(7) Centralna izborno komisija BiH i izborno komisija će odlukom odbiti zahtjev za izdavanje akreditacije u sljedećim slučajevima:

- a) ako je poništena ovjera političkog subjekta;
- b) ako predloženi posmatrač ne ispunjava uslove iz člana 3. ovog uputstva;
- c) ako je pojedino lice već predloženo, odnosno ako ga je akreditirao drugi politički subjekt ili udruženje.

(8) Na odluku kojom je Centralna izborno komisija BiH, odnosno izborno komisija, odbila zahtjev za akreditaciju, politički subjekt ima pravo žalbe u skladu s odredbama Izbornog zakona BiH i Uputstva za rješavanje po prigovorima i žalbama podnesenim Centralnoj izbornoj komisiji BiH i izbornim komisijama.

Član 10.

(Izrada i distribucija službene akreditacije/bedža)

(1) Centralna izborno komisija BiH nadležna je za izradu službene akreditacije/bedža (u daljnjem tekstu: akreditacija) za posmatrače političkih subjekata akreditiranih za posmatranje rada Centralne izborne komisije BiH i rada Glavnog centra za brojanje.

(2) Centralna izborno komisija BiH utvrđuje izgled akreditacije i dostavlja je u izborne komisije, a izborne komisije odgovorne su za izdavanje i distribuciju akreditacija svim akreditiranim posmatračima političkih subjekata u njihovoj osnovnoj izbornoj jedinici.

(3) Akreditirani posmatrači preuzimaju akreditacije iz stava (2) ovog člana u izbornoj komisiji u osnovnoj izbornoj jedinici u kojoj su akreditirani za posmatranje, uz prethodno predložen obrazac pravila ponašanja i izjavu o poštivanju tajnosti glasanja.

(4) Svaki posmatrač za vrijeme posmatranja izborne aktivnosti dužan je nositi akreditaciju.

Član 11.

(Broj predloženih posmatrača)

(1) Broj posmatrača koje politički subjekti mogu imati je neograničen.

(2) Politički subjekt može imati samo jednog posmatrača u isto vrijeme na jednom izbornom mjestu.

Član 12.
(Posmatrači na biračkim mjestima za glasanje u odsustvu)

(1) Politički subjekti mogu imati posmatrače na biračkim mjestima za glasanje u odsustvu, i to na biračkom mjestu na kojem se u izvodu iz Centralnog biračkog spiska nalaze birači da glasaju za izbornu jedinicu u kojoj se politički subjekt kandidira.

(2) Politički subjekti sami snose odgovornost da od Centralne izborne komisije BiH traže informaciju o lokaciji biračkih mjesta za glasanje u odsustvu koja se nalaze u drugim osnovnim izbornim jedinicama. Politički subjekti kontaktirat će izbornu komisiju osnovne izborne jedinice u kojoj se nalazi biračko mjesto za glasanje u odsustvu radi akreditiranja svojih posmatrača.

Član 13.
(Posmatrači mobilnih timova)

Izborne komisije obavezno dostavljaju akreditiranim posmatračima raspored rada i posjeta mobilnog tima i osiguravaju, na zahtjev akreditiranog posmatrača, posmatranje rada mobilnog tima.

Odjeljak B. Posmatrači udruženja

Član 14.
(Zahtjev za izdavanje akreditacije i nadležnost)

(1) Zahtjev za akreditiranje posmatrača za posmatranje svih izbornih aktivnosti udruženje podnosi Centralnoj izbornoj komisiji BiH.

(2) U zahtjevu iz stava (1) ovog člana udruženje navodi:

- a) izborne aktivnosti koje želi posmatrati,
- b) kontakt podatke (adresu, broj telefona, faksa i e-mail),
- c) osnovne izborne jedinice u kojima želi posmatrati izborne aktivnosti i
- d) broj posmatrača.

(3) Uz zahtjev iz stava (1) ovog člana, udruženje dostavlja:

- a) listu imena predloženih posmatrača koja sadrži ime i prezime, broj važeće lične karte i jedinstveni matični broj posmatrača;
- b) izvod o upisu udruženja u registar udruženja kod nadležnog organa koji ne može biti stariji od 60 dana i
- c) obrazac pravila ponašanja i izjavu o poštivanju tajnosti glasanja.

(4) Udruženje podnosi poseban zahtjev za svaku osnovnu izbornu jedinicu u kojoj želi posmatrati izborne aktivnosti.

(5) Udruženje može imati samo jednog posmatrača u isto vrijeme na jednom izbornom mjestu.

Član 15. **(Kriteriji za akreditiranje)**

- (1) Udruženje ne može dobiti akreditaciju ako ga je osnovao ili ga sponzorira politički subjekt i ako je uključeno u bilo kakve aktivnosti u ime ovjerene političke stranke.
- (2) Predstavnik udruženja na zahtjevu za izdavanje akreditacije potpisuje izjavu da ga nije osnovao niti ga sponzorira politički subjekt, u skladu s članom 17.4 stav (1) tačka 1. Izbornog zakona BiH.

Član 16. **(Procedura akreditiranja)**

- (1) Centralna izborna komisija BiH razmatra zahtjev za izdavanje akreditacije koji je podnijelo udruženje te može, ako utvrdi da je udruženje osnovalo ili ga sponzorira politički subjekt, ili je uključeno u bilo kakve aktivnosti u ime ovjerenog političkog subjekta, zahtjev odbiti ili, ako utvrdi da udruženje nije osnovao niti ga sponzorira politički subjekt, ili nije uključeno u bilo kakve aktivnosti u ime ovjerenog političkog subjekta zahtjev odobriti.
- (2) Centralna izborna komisija BiH sačinjava listu udruženja čiji su zahtjevi odobreni u koju se, pored naziva udruženja, unosi naziv osnovne izborne jedinice za koju se udruženje akreditira s imenima akreditiranih posmatrača.
- (3) Lista iz stava (2) ovog člana dostavlja se svim izbornim komisijama osnovnih izbornih jedinica u kojima su udruženja akreditirana.
- (4) Izborne komisije dostavljaju listu iz stava (2) ovog člana na sva biračka mjesta u osnovnoj izornoj jedinici na koju se zahtjev odnosi.

Član 17. **(Izrada i distribucija službene akreditacije)**

- (1) Centralna izborna komisija BiH nadležna je za izradu službene akreditacije za posmatrače udruženja akreditiranih za posmatranje rada Centralne izborne komisije BiH i rada Glavnog centra za brojanje.
- (2) Centralna izborna komisija BiH utvrđuje izgled akreditacije i dostavlja je u izborne komisije, a izborne komisije odgovorne su za izdavanje i distribuciju akreditacija svim akreditiranim posmatračima udruženja u njihovoj osnovnoj izornoj jedinici.
- (3) Prilikom preuzimanja akreditacije, predstavnik udruženja mora predati na uvid izornoj komisiji potpisane obrasce pravila ponašanja i izjave o poštivanju tajnosti glasanja akreditiranih posmatrača.
- (4) Izborna komisija provjerit će da li naziv udruženja, naveden u izjavi, odgovara nazivu udruženja s liste udruženja građana, koje je akreditirala Centralna izborna komisija BiH.
- (5) Izborna komisija izdat će onoliko akreditacija koliko je bilo potpisanih obrazaca pravila ponašanja i izjava o poštivanju tajnosti glasanja.
- (6) Akreditirani posmatrač udruženja zadržat će potpisan obrazac pravila ponašanja i izjavu o poštivanju tajnosti glasanja iz stava (3) ovog člana i tako osigurati da je lice koje nosi akreditaciju lice koje je potpisalo obrazac pravila ponašanja i izjavu o poštivanju tajnosti glasanja.

(7) Svaki posmatrač za vrijeme posmatranja izborne aktivnosti dužan je nositi akreditaciju.

Član 18. (Broj predloženih posmatrača)

(1) Broj posmatrača koje udruženje može imati je neograničen.

(2) Udruženje može imati samo jednog posmatrača u isto vrijeme na jednom izbornom mjestu.

Odjeljak C. Međunarodni posmatrači

Član 19. (Zahtjev za izdavanje akreditacija)

(1) Odluku o raspisivanju izbora Centralna izborna komisija BiH na dan raspisivanja izbora dostavlja Ministarstvu vanjskih poslova BiH i drugim relevantnim organima s ciljem blagovremenog obavještanja međunarodnih posmatrača i država s kojim BiH ima diplomatsko-konzularne odnose o danu održavanja izbora i posmatranja izbora.

(2) Da bi dobili akreditacije za svoje posmatrače, predstavnici međunarodnih posmatrača podnose zahtjev za akreditiranje Centralnoj izbornoj komisiji BiH.

(3) Uz zahtjev iz stava (2) ovog člana, predstavnici međunarodnih posmatrača na zahtjevu za akreditiranje dostavljaju kontakt podatke.

(4) Uz zahtjev iz stava (2) ovog člana, predstavnici međunarodnih posmatrača popunit će listu predloženih posmatrača koja sadrži: ime, prezime, naziv države koja je izdala pasoš i broj pasoša.

(5) Predstavnici međunarodnih posmatrača će u zahtjevu označiti izborne aktivnosti koje žele posmatrati. Predstavnici međunarodnih posmatrača mogu posmatrati naznačenu izbornu aktivnost u svim osnovnim izbornim jedinicama u kojima to žele.

Član 20. (Nadležnost)

(1) Centralna izborna komisija BiH nadležna je za izdavanje akreditacija predstavnicima međunarodnih posmatrača za posmatranje bilo koje izborne aktivnosti.

Član 21. (Rok za podnošenje i rješavanje po zahtjevu)

Krajnji rok za podnošenje zahtjeva za akreditiranje je jedan dan prije dana održavanja izbora, o kojem Centralna izborna komisija BiH odlučuje isti dan.

Član 22. (Izrada i distribucija službene akreditacije posmatračima)

(1) Centralna izborna komisija BiH nadležna je za izradu i distribuciju službene akreditacije međunarodnim posmatračima.

(2) Akreditirani međunarodni posmatrači preuzimaju akreditacije u Centralnoj izbornoj komisiji BiH.

(3) Svaki posmatrač za vrijeme posmatranja izborne aktivnosti dužan je nositi akreditaciju.

Član 23. (Broj predloženih posmatrača)

(1) Broj posmatrača koje međunarodni posmatrači mogu imati je neograničen.

(2) Broj posmatrača koje međunarodni posmatrači mogu imati u isto vrijeme na jednom izbornom mjestu nije ograničen, ali broj prisutnih mora se prilagoditi uslovima izborne aktivnosti.

(3) Međunarodni posmatrač na svako mjesto na kojem posmatra izbornu aktivnost može sa sobom uvesti i prevodioca.

Odjeljak D. Posmatrači u diplomatsko-konzularnim predstavništvima Bosne i Hercegovine

Član 24. (Zahtjev za izdavanje akreditacija)

(1) Politički subjekti, udruženja i međunarodni posmatrači podnose zahtjev za akreditiranje svojih posmatrača za posmatranje izbora na biračkom mjestu određenom za glasanje državljana Bosne i Hercegovine (u daljnjem tekstu: državljani BiH) u diplomatsko-konzularnim predstavništvima Bosne i Hercegovine (u daljnjem tekstu: DKP-i BiH) Centralnoj izbornoj komisiji BiH neposredno ili posredstvom DKP-a BiH.

(2) Uz zahtjev iz stava (1) ovog člana, predstavnici političkih subjekata, udruženja i međunarodnih posmatrača popunit će listu predloženih posmatrača koja sadrži: ime i prezime, naziv države koja je izdala pasoš, broj pasoša, broj važeće lične karte i jedinstveni matični broj te obrazac o pravilima ponašanja i izjavu o poštivanju tajnosti glasanja svakog predloženog posmatrača.

(3) Predstavnici političkih subjekata, udruženja i međunarodnih posmatrača označit će u zahtjevu u kojim DKP-ima BiH, određenim za glasanje, žele posmatrati glasanje.

Član 25. (Nadležnost)

Centralna izborna komisija BiH nadležna je za izdavanje akreditacija predstavnicima političkih subjekata, udruženja i međunarodnim posmatračima za posmatranje izbora na biračkom mjestu određenom za glasanje državljana BiH u DKP-ima BiH.

Član 26. (Rok za podnošenje i rješavanje po zahtjevu)

(1) Rok za podnošenje zahtjeva za izdavanje akreditacije teče od dana raspisivanja izbora.

(2) Rok za podnošenje zahtjeva za izdavanje akreditacije je najkasnije 30 dana prije dana održavanja izbora.

(3) Centralna izborna komisija BiH će o zahtjevu iz st. (1) i (2) ovog člana odlučiti najkasnije u roku od deset dana od dana podnošenja zahtjeva.

Član 27.

(Izrada i distribucija službene akreditacije posmatračima)

(1) Centralna izborna komisija BiH nadležna je za izradu i distribuciju službene akreditacije akreditiranim posmatračima za posmatranje izbora na biračkom mjestu u DKP-u BiH određenom za glasanje državljana BiH.

(2) Akreditirani posmatrači iz stava (1) ovog člana preuzimaju akreditacije u Centralnoj izbornoj komisiji BiH ili u DKP-u BiH određenom za glasanje.

(3) Svaki posmatrač dužan je za vrijeme posmatranja izbora na biračkom mjestu određenom za glasanje državljana BiH u DKP-ima BiH nositi akreditaciju.

Član 28.

(Broj predloženih posmatrača)

(1) Predstavnici političkih subjekata i udruženja mogu imati samo jednog posmatrača u isto vrijeme na jednom biračkom mjestu u DKP-u BiH, određenom za glasanje državljana BiH, za posmatranje izbora.

(2) Predstavnici međunarodnih posmatrača mogu imati neograničen broj posmatrača u isto vrijeme na jednom biračkom mjestu u DKP-u BiH, određenom za glasanje državljana BiH, za posmatranje izbora, ali broj prisutnih mora se prilagoditi uslovima izborne aktivnosti.

POGLAVLJE III. POSTUPAK PRISTUPA AKREDITIRANOG POSMATRAČA IZBORNOM MJESTU

Član 29.

(Pristup izbornom mjestu)

(1) Nakon dolaska na izbornu mjesto, posmatrač mora pokazati lični identifikacioni dokument ovlaštenom licu organa za provođenje izbora.

(2) Ovlašteno lice provjerit će posmatračev identifikacioni dokument s fotografijom, kako bi utvrdilo da se ime posmatrača nalazi na akreditaciji.

(3) Ovlašteno lice zapisat će ime posmatrača, naziv subjekta koji ga je akreditirao i njegov broj akreditacije u službeni knjigu organa za provođenje izbora, bilježeći vrijeme kada je posmatrač stigao i vrijeme kada je posmatrač napustio prostorije, kako bi se broj posmatrača ograničio na jednog posmatrača u isto vrijeme na jednom izbornom mjestu ako se radi o posmatraču političkog subjekta i udruženja.

(4) Ovlašteno lice zadržat će identifikacioni dokument do trenutka kada posmatrač napušta izbornu mjesto. Kada posmatrač napušta izbornu mjesto, dužan je obavijestiti ovlašteno lice o napuštanju prostorija, nakon čega će mu biti vraćen identifikacioni dokument. Prilikom napuštanja mjesta posmatranja, posmatrač zadržava akreditaciju.

POGLAVLJE IV. PRIMJEDBE POSMATRAČA

Član 30. (Podnošenje primjedbi)

(1) Ako primijeti nepravilnosti u radu organa za provođenje izbora, posmatrač može stavljati obrazložene primjedbe na njihov rad u pisanoj formi koje prilaže u zapisnik o radu organa nadležnog za provođenje izbora.

(2) Politički subjekt može, na osnovu primjedbi iz stava (1) ovog člana, podnijeti prigovor organu nadležnom za provođenje izbora.

(3) Posmatrač ima pravo tražiti kopiju zapisnika o radu organa nadležnog za provođenje izbora čiji je rad posmatrao.

Član 31. (Oduzimanje statusa posmatrača)

(1) Organ za provođenje izbora oduzet će status akreditiranom posmatraču i udaljiti ga sa izbornog mjesta u toku posmatranja izbornog procesa ako:

- a) ometa izborne aktivnosti,
- b) ne poštuje tajnost glasanja,
- c) ne nosi službenu akreditaciju i
- d) nosi oznake koje ih povezuju s određenom političkim subjektom.

(2) U postupku udaljavanja akreditiranog posmatrača sa izbornog mjesta, predstavnik organa za provođenje izbora treba prethodno opomenuti akreditiranog posmatrača koji ometa izborni proces i preduzeti sve druge raspoložive mjere i radnje da ometanje prestane, a ako akreditirani posmatrač nastavi ometanje, udaljit će ga sa izbornog mjesta.

(3) Nadležni organ za provođenje izbora obavijestit će političkog subjekta, udruženje, odnosno međunarodnog posmatrača o poništenju akreditacije.

POGLAVLJE V. ZAVRŠNE ODREDBE

Član 32. (Prilozi)

Sastavni dio ovog uputstva je:

- a) Zahtjev za akreditiranje predstavnika političkog subjekta iz člana 6. stav (1) ovog uputstva,
- b) Zahtjev za akreditiranje udruženja građana iz člana 14. stav (1) ovog uputstva,
- c) Zahtjev za akreditiranje predstavnika međunarodnih organizacija iz člana 19. stav (2) ovog uputstva;
- d) Zahtjev za akreditiranje predstavnika političkog subjekta, udruženja građana i međunarodne organizacije za posmatranje izbora na biračkom mjestu u DKP-u BiH, određenom za glasanje državljana BiH, iz člana 24. ovog uputstva;
- e) Obrazac pravila ponašanja i izjava o poštivanju tajnosti glasanja;
- f) Izgled akreditacije za međunarodne posmatrače;
- g) Izgled akreditacije za političke subjekte i
- h) Izgled akreditacije za udruženje.

Član 33.
(Prestanak primjene)

Stupanjem na snagu ovog uputstva prestaje primjena Uputstva o procedurama za akreditiranje posmatrača za izbore u Bosni i Hercegovini ("Službeni glasnik BiH", broj 61/08).

Član 34.
(Objavljivanje u službenim glasilima)

Ovo uputstvo stupa na snagu narednog dana od dana objavljivanja u "Službenom glasniku BiH" i objavit će se u "Službenim novinama Federacije BiH", "Službenom glasniku Republike Srpske", "Službenom glasniku Brčko distrikta BiH" i web stranici Centralne izborne komisije BiH www.izbori.ba.

Broj: 05-1-02-2-2116/10
Sarajevo, 27.04.2010. godine

